

„Soča“ izhaja vsak petek in velja za pešto prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslaničah“ se plačuje za navadno tristolno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“ in na starem trgu. — V Trstu v tobakarnici „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Korenji v Stična - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Telegram „Soči.“

Z DUNAJA, 3. februarija. Poslanci grof Coronini, dr. Tonkli, Vallussi podali so danes njegovemu Veličanstvu presvitlemu cesarju peticijo deželnega odbora za polajšanje zemljišnega davka na Goriškem. Presvitli cesar so sprejeli najmilostljiveše deputacijo in obljubili po mogočnosti ozir jemati na peticijo.

Odgovor ministerskega predsednika grofa Taaffeja na Hohenvartovo interpelacijo.

Ustavoverci so sedanji vladi očitali, da je v obče, zlasti pa v gospodarstvenem oziru popolnem nerodovitna. Dolga časa res ni dala vlada glasu na to stran. Tudi sedanja večina državnega zbora ni že več vedela, kaj pomeni obotavljanje vlade, da se ne zgane tudi za kmečke potrebe.

Ker pa je avtonomistom blagor kmečkega ljudstva v prvi vrsti na srcu, niso mogli dalje molčati. Zato so naši poslanci pooblastili gr. Hohenvarta, da je ob svojem času vlado očitno prašal v drž. zboru, kaj namerava storiti za polajšanje kmečkega stanu. „Soča“ je bila ono prašanje ali interpelacijo našim čestitim bralcem naznanila, in danes prinese radostno odgovor, katerega je dal grof Taaffe v zadovoljenje državnozbornske večine. Odgovor je polen nad za nas; veselimo se ga, ker obečuje našim kmetom na mnogo strani polajšanje in zboljšanje dosežanega hudega stanja. Ta odgovor je pa tudi političnega pomena, ker bo podlaga vedno večjemu zaupanju do vlade tudi od sedaj nasprotnih stranij. Zato so ustavoverci, ki v 20 letih niso nič storili za kmeta, kar pobiti, da jim je vlada pokazala, kakó hoče skrbeti tudi za naše kmečke gospodarje. Ta imenitni odgovor se glasi pa takó-le:

„Vlada Nj. veličanstva je obrnila vso svojo pozornost na razmere kmečkega prebivalstva, posebno pa na one kmečkega stanu. Videla je pri tem vlada, da je razmere kmetstva popolnem predrugačil prehod od naravnega gospodarstva do denarnega na kmetijskih posestvih, odpravljenje postavnega dednega nasledništva leta 1868 z ozirom na kmečka posestva, z deželnimi zakoni leta 1868 in 1869 skleneno odpravljenje postave, ki je mejila svobodni promet zemljišča ter ni pripuščala, da bi se gospodarstva razkosavala. Posledica tega, da se je smel posebno manjši posestnik svobodneje gibati, ali da je gospodar moral naenkrat več delov dedščine izplačati in je moral večkrat posestvo z nova urediti, bila je ta, da je imel gospodar več bremen. To breme je sicer nekoliko zravnilo to, ker je cena posestvom poskočila, ali v poslednjem času se je tako zveščalo, da je provzročila skrbij.

Kriza leta 1873, ki je nastala vsled različnih, splošno vplivajočih gospodarstvenih prikaznij, in katero je poostriilo jednostransko gojenje premakljivega kapitala, ni mogla ostati brez slabega vpliva na pomnoženje hipoteknega zadolženja gospodarstev zavoljo tega, ker se je vsled one krize zgubilo mnogo premoženja, ter sta se zmanjšala povžitek in promet. Ravno tako je gospodarstva oškodilo odpravljenje zakonov zoper oderuhe. Slabo stanje gospodarjev so pa zveščale še razne narurne nezgode, ki so zadevale v zadnjih letih skoro vse dežele cele države ter rastoča vnanja konkurenca.

Vlada je tedaj uže v zadnji sesiji državnega zbora predložila več načrtov postav, ki bodo dobro vplivale na kmetijske razmere posestev. Ti načrti so: načrt zakona o temeljnih določbah glede zlaganja zemljišč, potlej o razdeljevanji skupnih zemljišč in uravnanje dotičnih razmer glede rabe in oskrbovanja. Potlej zdaj uže potrjeni zakon postave glede premembe dednega in prihodninskega davka, potlej štempejski in pristojbinski zakoni v oziru na posojilnice

in kreditne družbe, zakon za zatrenje in obrambo goveje kuge ter zakon glede odpravljenja nepoštenega postopanja pri kreditnih poslih. Kar se pa tiče daljnega delovanja vlade, to vidijo gospodje interpelantje sami one teškoče, ki so ravno ono vprašanje, ki sega povsod v zakonodajstvo. Tembolj si je vlada svesta svoje dolžnosti ter se bode trudila, da stori vse, kar bi vzdignilo in utrdilo gospodarstvene razmere v obče, in razmere kmečkega stanu še posebe.

Visokej zbornici predložil se v kratkem načrt zakona o nekaterih premembah pristojbinskega zakona, in sicer se bode pristojbina zmanjšala, kadar kako posestvo po dedščini preide iz jedne roke v drugo (Dobro, dobro!), ter se bode, kolikor je administrativno mogoče, delalo na to, da obravnave o manjših dedščinah ne bodo tako dolgo trajale, in da ne bodo provzročevale nepotrebnih stroškov.

Dalje namerava vlada še v zdanjem zasedanji predložiti načrt zakona, ki bode določeval, v katerem slučaju in v koliko naj se državna uprava udeležuje zboljševanja posestev in zemljišč, ter hoče vlada gledati na to, da bodo jednake določbe sklenili deželni zbori, ki imajo v prvi vrsti skrbeti za zboljšanje kmetijstva.

Vlada bode po tem, kolikor bode državni zbor odločil, podpirala in množila kmečke strokovnjaške šole, katere imajo osnavljati dežele.

Vlada obrača svojo pozornost tudi na tarifstvo. (Dobro.) Če se to dobro uredi, prevažali se bodo ceneje tudi vsi deželni pridelki.

Slabih kmetijskih razmer je krivo tudi to, ker so posestva preobložena z dolgovi, od katerih se imajo visoke obresti plačevati. Vlada preiščuje, kako bi storila, da bi posestnik premenil svoje dolgove v druge, od katerih bi mu ne trebalo plačevati tolikih obrestij, posebno misli na to, naj bi država ne izterjavala pristojbin in tako omogočila, da se ona operacija izvede. (Odobrenje.) Sicer pa mora vlada naglasiti, da se narodno gospodarske bolezni ne dajo ozdraviti samo po zakonodajstvu in upravi. Prebivalstvo mora tudi samo pomagati pri tem delu. Zato se pa mora zoper razdirajoče tendence posamičnih utrditi individualno delovanje s tem, da se združijo posamični v jedno organizacijo. Tudi o tem preiščuje vlada. Za zdaj pa ima vlada pomagati najnujnejšim potrebam. Drugo delo pa je odvisno od tega, kaj da bodo rekli gospodarji in kmetovalci, kateri se nameravajo izpraševati. Kmetovalcev sodelovanje potrebno je tembolj, ker se po jednem kopitu ne dajo vse gospodarske škode po raznih kronovinah ozdraviti, (Dobro! Dobro!) ter morajo zato razen državnega zbora sodelavati pri tem tudi deželni zbori. (Odobrenje).

Iz državnega zbora.

Z DUNAJA, 30. jan. (Izv. dop.)

V dodatnem prevdanku za leto 1881 od 24. januarija je predložilo ministerstvo notranjih zadev državnemu zboru v potrdilo tudi nekaj zdatnih zneskov za ceste na Goriškem in sicer sledeče: 1. za popraviljanje oziroma zravnanje in razširjenje skladovne ceste od Kobarida do Robiča in od tod na levem bregu Nadiže do Štupice znesek gld. 16.700. Ministerstvo utrjuje svoj predlog s tem, da spoznava veliko važnost te ceste v kupčijskem oziru, ker veče Italijo s Koroško deželo po cesti čez Predel, in pa s povdarjanjem, da je tudi vojno ministerstvo iz strategičnih ozirov važnost te ceste spoznalo, priznalo in terjalo, da se toraj primerno razširi in izravni.

Še večje važnosti pa je opazka ministerstva, da namerava to cesto sprejeti med erarske ceste, kar je zahteval deželni zbor goriški in prosilo društvo „Sloga“ v posebni peticiji.

2. Za preloženje skladovne ceste od sv. Lucije prek Modrejce in Kozarskega do državne ceste pod Čiginjem predlaga ministerstvo podporo gold. 10.000 za leto 1881 in

3. za izdelanje ceste od Želina proti Idriji do

kranjske meje gld. 6000. Tudi nujne potrebe izdelanja te ceste utemeljuje ministerstvo s tem, da povdarja njeno važnost s kupčijskega stališča, ker veče kranjsko deželo s tolminskim okrajem in po cesti od Kobarida do Štupice z Italijo in pa s tem, da je tudi tej cesti vojno ministerstvo priznalo veliko važnost iz strategičnih ozirov. Ravno te ozire je o svojem času povdarjala „Soča“ in terjala, naj bi se tudi ta cesta sprejela med državne ceste, kar je potem tudi društvo „Sloga“ v posebni peticiji zahtevalo. Škoda, da ni ministerstvo tudi gledé te ceste dodalo svojim nagibom dostavek, da jo namerava prevzeti v svoje gospodarstvo in jo avrstiti med državne ceste. Upajmo pa, da bo pozneje prišlo do tega spoznanja, ker je ta cesta v resnici jako velike važnosti iz strategičnih ozirov, in ker je okraj tolminski in cerkljanski ne moreta vzdržavati v takem stanu, da bi lahko služila namenom, ako bi prišlo do premikanja vojnih trum in posebno topovja.

Vreme se je nekaj omehčalo, in vse na to kaže, da bo v kratkem nastopilo vlažno vreme.

V državnem zboru se zmerem traja razprava o postavnem načrtu proti oderuštvi, in že pri 1. §. je več prememb naznanjenih. Pri zborovi seji pretekli petek je bil prebran predlog, ki ga je stavil v imenu Hohenvartovega kluba dvorni svetovalec Lienbacher za razširjenje volilne pravice poslancev za drž. zbor. Po tem predlogu dobijo volilno pravico vsi tisti, ki imajo pravico voliti obč. starešinstvo, in pa v velikih mestih tisti, ki so sicer od te pravice izključeni, pa plačujejo z dokladami vred vsaj 5 gl. ces. davka.

Ravno tisti dan je podala deputacija poslancev gg. Nabergoj-a, Vitežič-a in Tonkli-a po „Edinosti“ priobčeno spomenico glede jezikovne enakopravnosti na Primorskem, g. minist. predsedniku grofu Taaffeju, gosp. dr. Tonkli pa mu je izročil še posebe n a t a n č en načert za uvedenje slovenskega jezika v srednje šole in vse urade na Goriškem. Grof Taaffe je deputacijo prav prijazno sprejel in obljubil, vse natančno prevdariti in — bomo videli kaj bo iz tega!

Dopisi.

Iz Gorice, 27. jan. Mi Slovenci smo zares čudni ljudje in v deveta nebesa povzdignjemo Laha ali Nemca, če ta po desetih letih svojega bivanja kot c. kr. uradnik, ali pa privandran štacunar, z nami, v našem jeziku — kar je njegova sveta dolžnost — sem ter tje kaškošno zine.

Cital sem uže mnogokrat v naših novinah: „Glej-te, c. k. uradnik N. je rodom Furlan, Nemeec itd., in vendar on rad govori z nami po domače-slovensko ter spoštuje naš jezik!“ A za Boga, kaj pa smo mi slovenski davkoplačalci? mari se hočemo dati pestiti od vsacega, ki ni naše narodnosti, če tudi od naših žuljev živi? — Pa zgornje pohvale pišejo se v slovenske liste čestokrat le zato, da dotični dopisnik si s to kaj pridobi, ter po lestvi, s pohvaljenca pomočjo, dalje pleza; malo pa je onih, ki se brigajo za pojasnilo marsikateri laži, in uboga para, naš kmet, si misli: „no, to so pa uže „fanj“ gospod, če tudi ni Slovence, ker so ga „djali“ v „cajtenge“ — Rad bi pa vedel, koliko onih c. kr. uradnikov, ki na „dober dan“ nam milostljivo odgovoré „Bog daj!“ uraduje tudi z našim kmetom le slovensko znajočim po domače? Še bolj bi me pa zanimalo, da bi mi kdo povedal, koliko rojenih Slovencev kot uradnikov privoči svojemu rojaku slovenski odlog, nalog, uarok, itd. Presneto malo jih imamo teh mladih, in kaj pa je z našimi starimi slovenskimi uradniki? Mnogo jih poznam, ki so pošteni narodnjaki, in radi bi sem ter tje kmetu slovenske „šrifte“ dajali, a bojé se prenapetih dopisnikov naših domačih listov, da jih — če vdobé slučajno kako tako v neprav pravilnej slovenščini pisano „šrifto“ v roke — oberó ter sramoté zaradi neznanja slovenščine.

Prav tako nek dopisnik „s Krasa“ napadé ter grdo smeši necega bivšega tamošnjega davkoplačalkega

uradnika, rodom Slovenca; in kakor sem natančno poizvedel, poštnega rodoljuba, kateri je, se mi pravi, vedno bil v narodnem obziru na naši strani ter se ni nikdar sramoval povedati svetu, da ga je slovenska mati dojila, in da je ter ostane vedno zvest sin majke Slave!

In zakaj napada dopisnik slovenskega (iz stare šole) uradnika? Zato ker je ta nek plačilni nalog v nepravilnej slovenščini pisal; morda je oni nalog tudi kdo drug pisal, in mož ga je brez premisleka podpisal. Pa naj bo; gospoda moja, koliko bi se dalo pisati o tuk. c. kr. sodnji, davkarji itd., kateri uradi našemu kmetu le italijanske odloke, le italijanske eksekutivne pole pošiljajo. Čemu toraj napadati naše ljudi, katerim je bil namalani osel na hrbet privezan, če so ob svojem času v šoli le besedico nemško piegovorili? To se pravi, samo sebi oziroma slov. narodu renegate gojiti.

Bil sem i jaz v onih šolah v Gorici, kjer nas je nepozabljivi G. Z. slovenščino učil po 2 uri na teden. Mož je bil, kar se tiče znanja slovenskega jezika, na pravem mestu, a prav resnično in pravično povem, da sem se moral po izvršitvi tretje realke sam učiti, da sem si prisvojil to malo znanje slovenščine, katero morem rabiti s pomočjo urednikov. Kaj pa hočemo zahtevati od naših starih uradnikov? Mari ni človek zadovoljen, če vdobi, recimo, tudi v „ferderbaner šprahi“ v priprostem domačem jeziku od c. kr. uradnike kak spis nego v italijanščini in nemščini — če teh dveh zadnjih jezikov ne razume?

Imel sem prijatelja, bil je občinski tajnik v nekem slovenskem mestu, in pisal mi je večkrat, da je župan sem ter tje sitem. Pravil mi je, da mu je mnogokrat pravilno pisane razglase kar prečrtal, zato ker so bili preveč pravilni, da bi jih slovenski kmet razumel, in moj prijatelj je moral razglase za kmet v domačej razumljivej obliki — po županovej volji, — predrugačiti. In, gospoda moja, oni župan je sedel na univerzi, sedi sedaj v državnem zboru ter močasto zastopa in zagovarja slovenske terjatve, upeljuje slovenskega uradovanja v urade in šole. Imeli so tam, kjer je bil moj prijatelj občinski tajnik, tudi starega občinskega slugo. Mož je vsako nedeljo stopil na kamen pred cerkev, ter tam povedal kmetom — če tudi sta imela s tajnikom sleherno soboto „šolo“ za pravilno izgovarjanje razglasov, le po domače, kaj se zaukazuje od c. k. glavarstva, sodnije in davkarije. Pa kaj, mislite da je Vencelj ubogal ali navadil se pravilnosti? Kaj še! On je navadno začel: Od c. k. sodnijske „rihte“ se vam daja na znanje itd. ... vsi taisti, ki ne bodo tega storili, bodo „štrafani“ „jen“ kaznovani. Moj prijatelj se je pritožil pri županu, da Vencelj slabo razglasa, župan je prejel Venceljna, in ta se je možko odrezal: G. „pürgermajster“ „jen“ „tajnikar“, po pravici in resnici „jim“ povem, da če našemu kmetu po domače ne povem, nobeden nič razumel ne bode te nove kranjske „špraha“.

Imel bi še mnogo enacih resničnih dokazov povedati, a nočem dalje segati, nego si prihranim tudi v tem obziru v prihodnje *) kaj več povedati. To pa Vas prosim, g. urednik, nikar ne sprejemajte v našo „Sočo“ naše stare pa poštene slovenske uradnike sramotilnih spisov; vsaj če pomislimo, nas Slovence so učili le riba „Fisch“, miza „Tisch“, in če tudi sem ter tje kaj v pisavi „falimo“, naj se ne šteje v greh, nego Bogu bodimo hvaležni, da kaj v svojem jeziku od sl. c. kr. uradnikov dobimo — posebno pa v Gorici.

BOSTJAN.

Iz tolminskih hribov. (Izv. dop.) Pred 14. dnevi šel sem po opravilih v Tolmin, in ker sem tam videl in izvedel mnogo zanimivega, prosim, draga „Soča“, za malo prostora, da svet izve, kaj se godi v „Malem Parizu“ (tako je imenoval pred leti nek dopisovalec tolminski trg).

Prva moja pot je bila v Čitalnico, kjer se snideva s stari prijateljem. Veselilo me je videti, kako se je že gledé časopisov vse predrugačilo; na mestu listov „Wiener Tagblatt“ in „Triester Zeitung“ se zdaj ponašata „Tribüne“ in „Triester Tagblatt“. Se ve da imajo tudi vse slovenske časopise in še nekaj nemških in italijanskih. Čitalnica je oživela tudi gledé veselje, ker se je ustanovil izvrsten in čvrst pevski zbor s 14 mošk. in 4 žensk. glasovi; na čelu je znani vneti pevovodja Andrej Klemenčič s Pečine. Da, srce mi je od veselja skakljalo, ko sem videl, kako točno in s kakšnim veseljem se vdeležujejo pevci vaj in se pripravljajo za veselico, katero napravi čitalnica sredi februarja. Tako je prav, trdna volja in sloga premagati vse zapreke!

Ogledal sem tudi lepo novo šolsko poslopje, sezidano na najprimernišem kraju (in ne tam doli v oni luknji, kjer so jo hoteli imeti neki tolminski trmoglavniki). Žalost me je pa obsla, ko mi je moj prijatelj

*) Ker ne vemo, kako se vrli g. dopisnik še nadalje hoče izustiti o tem predmetu, nočemo ga mi motiti. „Soča“ se je že večkrat izrazila, da je načelno proti osebnim napadom. Imela pa bo priliko še svojo povedati o uradnikih „stare“ in „nove“ šole in kazati, da pravo domoljubje zmaga maršikalj tudi gledé na prisvajanje pravilne slovenščine. Upamo pa tudi, da pride kmalu doba, ko ne bo samo rodoljubje in mičnost, ampak tudi dolžnost vezela rodoljubne in nerodoljubne uradnike tudi na slovensko in pravilno slovensko uradovanje.

rekel, da se muči šolska mladina po 4 ure na teden z nemščino, in da je celo v Triesterci bral, da je v Tolminu nemščina obligatni učni predmet. To mi ne gre v glavo, tem manj, ker mi ni do zdaj še znan dotični sklep. Prijatelj me zavrne, da je menda to sad zadnjega pohoda c. kr. namestnika iz Trsta, kateri se je v šoli na odgovor učitelja, da ne podučuje otrok v nemščini neki izrazil: „Dadurch begehnt man einen Mord an der Schuljugend“. Kako pa da more molčati k temu krajni in okrajni šolski svet saj so vendar na tem mestu osebe, ki se štejejo med prave narodnjake!? Prašam dalje: Kaj ima koristiti našemu kmetu, ko bi tudi umel par besed nemško brati. Oj, zaletel sem, ker je pri sedanjih tukajšnjih razmerah prav potreba, da vsak kmet nemško bere, ker se izdajajo posebno od c. kr. glavarstva vsi odloki v trdi nemščini. Pri c. kr. sodnji smo nekoliko na boljšem, lahko bi bilo pa več slovenskega, ako bi advokati in notarji vse vloge v slovenščini pisali. Po takem imamo sami orožje v roci, da se zabranimo ponemčevanju; glede nemščine v šoli ne morejo nas siliti, da bi dajali naše otroke v nemščini podučevati, in gledé oblastnij terjamo lahko, da nam izdelujejo advokati oziroma notarji dotične vloge v slovenščini. Toraj na stran vso strahopetnost, in terjamo, da se izpoljuje vsaj to, kar so nam po milosti privrgli!

V Tolminu se je vpisalo 9 gospodov za Nemce; med njimi, pa je en sam rojen Nemec. Druge tedaj lahko imenujemo „posilivence“. Smešno in zavidevanja vredno pa je trditv, da občeje po nemško uradnik, ki je načel 45 tisoč čisto slovenskega ljudstva. Tak uradnik napravlja iz „Umgangssprache“ nekaj, kar naj se imenuje „Umgehungsprache“.

Veseli me pa, da je vpisal sodnijski vodja c. kr. adjunkt g. Defacis slovenski jezik kot občevalni, kar je edino resnično in pravično. In ta gospod je bil izurjen v družini samo v italijanščini in nemščini. Tudi je ta gospod izbran za podpredsednika čitalnici, katera je edino po njem zopet oživela. Bog nam ohrani takega moža!

Gradno, 30. jan. (P. n. g. Francetu Schaffenhauer-ju, c. k. gimnazijskemu vodji v pokoji.) — Velecenjeni, preblagi gospod vodja! Dovolite, da Vam tudi oddajeni Vaši spoštovalci izrazimo svoje pomilovalno sočutje o zgubi Vaše dobre soproge. Bog jej daj večni mir! Vam pa naj Bog da še veliko let časnega miru veseliti se! O presladki mir! Blagor mu, kdor te ima! a blagor tudi njemu, ki te drugim da! — Vedite e preblagi g. vodja, da Vas Vaši nekdanji dijaki v dobrem spominu imamo, spoštujemo in ljubimo, ker ste si znali s „vojinim mikavnim podučevanjem in miroljubnim postopanjem kot profesor in vodja naša srca pridobiti. V tem, ko so drugi z ropotanjem, cebanjem in krčevitim mahanjem „nabiflane fraze“ širokoustno prodajali, bili ste nam Vi živ dokaz, da temeljita učenost mirno um napaja in srce blagotno zlahtni. Vaš priimek nas je v začetku nekaj strašil — bali smo se, da bote strastno mahali po nas, svojih ovčicah — a kmalu nas je utolažil Vaš krotki značaj z božajočo prijaznostjo. Prepričali smo se že pri Vas, da je značaj osebe rad nasproten priimku. — Naj Vas pa zdaj v Vaši žalosti poboža *) sveto dete Božič!

A. Ž. Gradenski.

S Krasa. (Izv. dop.) Da ne bode p. n. občinstvo na Krasu mislilo, da je veleslavni c. kr. deželni šol. svet za marljivo in plodunosno podučevanje na šolskem polji v teku šolskega leta 1879/80 s pismeno pohvalo oziroma pohvalnico odlikoval le gosp. Anton Leban-a, kakor se je v cenjenem listu „Soča“ št. 5 čitalo, naj bode s tem prijazno omenjeno, da so po isti poti bili odlikovani tudi sledeči gospodje in gospodične: Benigar, nadučitelj v Tomaju, Hrovatin, učitelj v Nabrežini, Golob, bivši duhovnik in učitelj v Štanjelu, Trampuž, učitelj v Kostanjevici, Kacafura in Pitamic, učiteljici v Sežani.

Enaka čast priznala se je prvim štirim gospodom tudi v teku šolskega leta 1877-8; a ker so ti ponižni, gotovo niso marali, da bi se javno razglasovali, ker njim gotovo zadostuje in jim je vseskoz le na tem ležeče, da koristijo s svojem marljivim podučevanjem ukaželjnjej mladini, ter da so višje šolske oblastnije z njih postopanjem zadovoljne.

S Krasa. (Učiteljsko društvo.) Hočem Vam ob kratkem poročati o prvi skupščini „sežansko-komenskega učiteljskega društva“, ki je zborovalo dne 13. januarja ob 10. uri v Komnu v IV. razredu šols. poslopja. Na dnevnem redu je bilo:

1. Nagovor zač. predsednika.
2. Prečitanje statutov „učit. društva“.
3. Volitev odbora.
4. Pogovor o bodočem delovanju društva in višokosti društvene letnine.

*) Radi prijavljamo to sočutje do značajnega in plemenitega moža, katerega kot takega smo imeli tudi mi čast spoznavati v teku šestih gimnazijskih let. Ur.

5. Določevanje kraja za bodoči zbor.
6. Ovére šolskega napredka; govoril g. nadučitelj Anton Leban.
7. Predlogi in nasveti posameznih udov. Pričujočih je 18. učiteljev in učiteljic, pa tudi g. c. kr. okraj. šols. nadzornik. K društvu jih bode pa še več pristopilo, omenjenega dne so bili baje zadržani.

Prva točka. G. zač. predsednik Anton Leban, nadučitelj v Komnu, pozdravlja v kratkem jedernatem nagovoru navzoče, slika namen in važnost učiteljskega društva, povdarjajoč dobre nasledke, ki jih imajo učit. društva, zlasti v tem oziru, da se učiteljstvo začne zavedati pri taci zborih svojega važnega poklica, da si svoje znanje in svojo omiko utrjuje. On pravi nadalje, da vidimo v novejši dobi našega šolstva pri učiteljstvu vseh dežel našega cesarstva tako živahno gibanje, kakoršnega ne zapazujemo pri nijednem drugem stanu. V marljivem zborovanju se odlikujejo naši kolegi na Kranjskem in Štajerskem, kjer pridno zahajajo v svoja društva in shode in se z gorečnostjo udeležujejo zborov. Pri nas na Primorskem ni do sedaj bilo tako; vsak učitelj je le sam za se živel; reliko kedaj smo se zbirali kje v prijateljskem krogu. Učitelj je bil — le samotar. Zdaj pa bomo se večkrat skupaj zbirali, pomenkovali se o šolstvu itd. sebi in šoli na čast. Gosp. L. pravi tudi, da ga veseli to, ker bode to društvo spodbudilo tudi naše tovariše v drugih okrajih na Goriškem za enaka društva in enake shode v edinosti in složnosti, da se bodo potegovali za svoje pravice in prava pedagogična načela. V to pomoz! Bog!

Potem je g. zač. preds. pozdravil navzočega c. kr. okraj. šols. nadzornika g. V. ter dejal, da je učiteljstvo ponosno, da je on med nami, ker nam utegne po znani svoji uljudnosti dati danes dobre pedagogične svete. V to tudi g. nadzorniku: Dobro došli!

K drugi točki prebere zač. tajnik g. učitelj Koršič iz Komna statute učit. društva in pojasni posamezne odstavke.

K 3. točki izvolil se je po posameznih listkih stalni odbor, in sicer:

G. Ant. Leban, nadučitelj v Komnu, predsednik; g. J. Trampuž, učitelj v Kostanjevici, podpredsednik; gospodična Justina Štrukelj, učiteljica v Komnu, tajnica; g. Jož. Hrovatin, učitelj v Nabrežini, blagajničar; g. Ant. Benigar, učitelj v Tomaju, pevovodja. — Vsi izvoljenci se zahvalijo za skazano jiti čast. Obljubili so tudi v odboru marljivo delovati za napredek in korist društva.

Za 4. točko se je sklenilo, da bodo v prihodnjem zboru govorili:

- a) g. c. k. okraj. š. nadzornik Vodopivec: „So-li darila pospeševali pomočki v povzdigo šolstva?“
- b) g. učitelj Kante: „O zgodovini v ljudski šoli;“
- c) g. učitelj Vrtovec: „O izgovarjanji „l“ in „v“ v ljud. šoli.“

Kar se zneska društvenine tiče, sklenil je zbor, da ostane, kakor kažejo pravila (1 gl. na leto). — Navzoči so po tem plačali društvenino, in denar se je oddal g. blagajničarju.

Potem se je določilo, da bode društvo dne 5. maja (četrtak) zborovalo v Sežani.

Na to je govoril g. nadučitelj Leban o „overah šols. napredka“. Med glavne overe je vstrel sledeče:

1. da so starši še neobčutljivi do šole in učitelja;
2. da ljudstvo še premalo ceni in spoznava, kako imenitna in potrebna je ljudska šola;
3. starši (ne vsi) so preveč spačeni in nerodni;
4. krajni šols. sveti, ki dani nalogi ne zadostujejo;
5. preveliko število otrok v eni izbi, ozir v enem oddelku;
6. neredno šolsko obiskovanje;
7. nepostavne in slabe šolske izbe gledé na zdravstvene obzire;
8. „paša“ — naj uže bode na spomlad ali poleti itd.

G. Ant. Leban je stavil tudi predlog, naj bi se stalni dopisniki za posamezne pedagogične časopise določili, a ta predlog ni bil sprejet.

Po tem dnevnem redu sta g. nadzornik in g. A. Leban navduševala navzoče s kratkim govorom na marljivo delovanje in na veselo svidanje v Sežani. Ko ribi vode, tako je zares treba učitelju nadaljnega obraževanja v društvu. Preberimo samo nove učne načrte, in priznati nam je, da se sedaj od ljudskega učitelja zahteva slno veliko, kar doseči je mogoče samo z marljivostjo. Treba je tedaj pridno brati, premišljevati in v zborih učiti se eden od drugega, drug drugega navduševati, kajti „v družbi je moč“. Tedaj: bratovska zveza naj velja!

Konečno je g. predsednik L. vskliknil trikratni živio našemu presvitemu cesarju, kot očetu nove šole in pokrovitelju novega šolstva. Burno odmevali so živio-klici po šolski sobici.

Sledil je potem v gostilnici g. Švara skupni obed, kjer se je novemu društvu na čast popivalo in napivalo na veselo svidanje v kraški „kapitoli“!

Politični pregled.

V državem zboru prišli so oni teden na vrsto tudi razni predlogi o razširjenji volilne pravice. Schönerer je predlagal o b e o volilno pravico. Pri tem predlogu pokazala se je prava needinost med starimi ustavoverci, da si tolikokrat povdarjajo, kakó da so edini. Schmerling je v gosposki zbornici indirektno tudi nasprotoval svojim podložnim iz državne zbornice s tem, da je močno zagovarjal bosansko novo železnico. Ako smemo povedati svojo misel, zdelo se nam je, kakor da bi si stari centralist hotel zopet pridobiti, kar je izgubil, ko je zadnjič nezaupnico izrekal sedanjemu ministertvu. Schmerling vé, kak veter piha na dvoru tudi gledé na Bosno in Hercegovino, in zato se je hotel prikupiti tudi iz tega razloga.

Denašnji dopis z Dunaja kaže na drugo delovanje in zlasti tudi na pridobitve za našo Goriško.

Gg. Nabergoj, Vitezič in Tonkli, izročili so prešli teden spomenico polit. društva „Edinost“ grofu Taaffeju.

Včerašnji telegram — nenavadna čast „Soči“ — pa poroča, da so goriški poslanci izročili posebno prošnjo (priobčimo morda to prošnjo v celoti) našega dež. odbora naravnost cesarju, da bi se davki znižali tudi za Goriško, in cesar je obečal storiti, kar bo mogoče. Lepa nada!

Dr. Tonkli je izročil Taaffeju tudi poseben in natančen načrt gledé na slovenščino v uradu in šoli. Kaže se da se, naš poslanec energično poteguje za nas.

Oni teden je cesar sprejemal tudi iz nemških dežel več kmečkih deputacij. Vsem je obljubil, da bo vlada skrbela za olajšanje kmetijskih bremen.

Dr. Ziblikjevič, dosedanji župan kakovski, dosegel je veliko čast deželnega maršala za Galicijo.

R. pl. Skrzynski, poljski državni poslanec, je umrl vtorek. V 14 dneh je smrt Poljakom pograbila tri državne poslance.

Hrvatje dobé, kakor pravijo, vsled dogovorov bana Pejačevića in ministra Tisze po združenji Vojine Krajine 40 poslancev v Peštanskem zboru. Prej so jih imeli 34. Za to določbo ima pa tudi hrvaški sabor še svojo besedo.

V Peštanskem zboru je napravil govor bar. Sennyey-a velik vtis, ko je kazal na nevarnost in slabo gospodarstvo sedanje vlade. Pravijo, da utegne priti kmalu on na krmilo.

Ogerska kljubu vsej napetosti in ošabnosti mora zares biti na slabem, ko se kaže, da se je prebivalstvo na mnogih krajih in v obče skrčilo in ne pomnožilo! Čudno je to v dobi ogerskega blišča na zunaj!

V deželah, ki so zastopane v drž. zboru, pa se je ljudstvo pomnožilo v 10 letih za 2 milijona duš!

Rusko zmago nad divjimi Turkmenci razpravljajo ta teden evropski listi, in ji pripisujejo velik pomen zlasti na Angleškem, ker Rusi vsled te zmage primaknejo svojo sososko zavidnim Angležem.

Angleška dobiva čedalje več udarcev tudi v južni Afriki, kjer so bili te dni hudo tepeni angleški vojaki od Boercev.

Domače stvari.

Potres, kakor v obče sodijo je bil danes zjutraj v Gorici. Okoli 2 1/2 zjutraj se je svetilnica tresla v poročevalcevi sobi kakih 10 sekund; pa ni hotel sklepati na potres.

O irredentovcih se časniki še vedno razgovarjajo. Večina previdnih in celo Slovanom sovražnih listov povdarja zaresno stran italijanskih rogoviležev. Samo „Triester Zeitung“ in njene sestre bi rade reč zavrnilo in zamorile, ker se bojé, da bi bila grajana tržaška sedanja vlada, katera jim je iz znanih vzrokov prirasla na srce. Radi poročamo, da zlasti „Tribüne“ pošteno povdarja nevarno stališče na Primorskem, in včera smo z veseljem brali, da je dunajski list v po-

sebнем dopisu z Dunaja poročal, kakó se „Soča“ trudi kazati na izdatne politične pomočke, da se Primorska otme Avstriji in Avstriji zvestim Slovincem. Veseli nas tako poročilo, ker kaže, da se vendar enkrat zanima tudi velik nemški list za mišljenje, ki se v pokrajinskem, v tujini sicer nepoznanem tedniku razpravlja.

Vabilo k veselici, katero napravi Tomiška Čitalnica dne 5. februarja 1881 v Devetakovi dvorani. Spored: 1. Petje: Banovci. 2. Govor. 3. Petje: Jadransko morje. 4. Županova Micika, kratkočasna igra s petjem I. akt. 5. Petje: Slepec. 6. Županova Micika II. akt. 7. Petje, Uboj. Začetek besede ob 7. uri zvečer. Po besedi domača zabava. Vstopnina k besedi za odrasle 20. nov. — za otroke 10 nov.

Odbor.

Vabilo k plesnemu venčku, katerega priredijo kanalski prostovoljni gasilci dne 12. februarja 1881 v prostorih g. Segalla v Kanalu. Čisti dohodek je namenjen tukajšnji blagajni požarne straže. Med odpočitkom bode srečkanje. Vstopnina 1 gl. Gospe in gospice so proste — Darovom se ne stavi meje. Začetek 1/2 8 uri.

Odbor.

Akad. društvo Slovenije na Dunaji napravi 5. februarja Vodniku v spomin svečanostno sejo v dvorani restavracije Wawrischeve.

Odbor.

Slovenski jezik pri tržaških sodnijah. Dr. Bizjaku so bili slovensko vlogo odbili pri trgovinskem sodišči; višja dež. sodnija pa je utoku pritrdila in najvišja sodnija na Dunaji je razsodila, da slovenski jezik v Trstu ni sodniški jezik! Po tem ne delajo za irredentovce? Kdo je slep, in komu Bog pomaga?

O Matičinih knjigah za leto 1880 odgovarjajo „Novice“ na nekatera vprašanja to-le: Natisnena in vezana je: 1) knjiga „Vpliv vpijanljivih pi-jač na posamni človeški organizem in na človeško družino v obče“, spisal dr. M. Samec, — 2) knjiga „Okó in vid“ s podobami; spisal J. Žnidaršič, je tudi uže natisnena in vezana, — 3) knjiga „Kopitarjeva spomenica“ na 12 polah, ki jo je vredil prof. Marn, je uže tudi tiskana, — 4) knjige: „Letopis“, ki ga je vredil dr. Jan. Bleiweis, bode obsegal 25 pol, je natisnениh uže 19 pol, in ko bode natisnen inenik Matičinih udov, katerega vredba je po likvidacijskem operatu veliko trudapolnega dela prizadela, so dovršene vse 4 knjige, ki jih za leto 1880. dobijo društveniki, ter se jim prve dni prihodnjega meseca dopošlejo.

„Ljubljanski Zvon“ je prinesel v 2. št. s 4 stranmi priloge zopet raznovrstnega in mnovega gradiva. Vsebinska mu je: 1. Stanislav: Slovčkim svatom, pesen — 2. Jos. Jurčič: Rokovnjači, historičen roman (Dalje) — Dr. H. Dolenc: Spomin o cirkuškem jezeru II. — 4. Ivan Franke: Estetična načela pri obleki in stanovanji III. IV. — 5. Fr. Levstik: Rječnik hrvatskoga ili srbskoga jezika — 6. Bojan: Na semuji, pesen. — 7. A. Kos: Prošnja, pesen. — 8. Dr. Ivan Tavčar: Otok in Struga, noveleta II. (Dalje) — 9. L. Žvab: Ivan Ž. V. Popovič. — 10. J. Starč: Pisma iz Zagreba I. — 11. Fr. Erjavec: Rák (Dalje) — 12. Dr. Ig. Klemenčič: O fotofonu (Konec) — 13. A. Bezenšek: O novobolgarskej literaturi II. — 14. V. Valenta: Glasbene vesti. — 15. Lc.: Dva napisu Preširnova. — 16. Lc.: Inenitna knjiga. — 17. — Slovenski glasnik.

„Lj. Z.“ ima nad 1500 naročnikov, 1. št. se mora v četrti ponatisniti. Zarad drugih tiskarskih opravil dobé 1. št. oni, ki so se naročili pozneje, še le za nekaj tednov.

Nemila smrt, poročajo nam iz Črnič, pobrala si je uže zopet eno žrtev izmed lanskih dozorelih pripravnikov! Nedavno pokopali so v Brdih g. Kožlina in na Svečnico pokopali smo v Črničah vrliga mladca, sposobnega učitelja in vnetega narodnega buditelja g. Mih. Leban-a. Spremila ga je vsa šolska mladina s svojim učiteljstvom in obilno ljudstva. Bog mu daj večni mir in pokoj.

Javna zahvala. Blagi šolski prijatelj, čast. gosp. Anton Pahor, tukajšnji kaplan in iskreni kateket, je podaril devet slovenskih knjig za bukvarnico šolske mladine v Komnu, za kar mu tukaj najto-plejšo zahvala izreka vodstvo štirirazredne ljud. šole v Komnu.

Anton Leban, nadučitelj.

Javna zahvala. Prav lepo se zahvaljujem v imenu njegovih starišev in bratov vsem tistim, ki so pri pogrebu zadnjo čast skazali rajnkemu Viljemu Lavrenčak-u, c. kr. davkarskemu adjunktju iz Gradeca; zlasti pa gg. uradnikom tukajšnje davkarije in udom čitalničnim.

V Gorici, dne 29. januarja 1881.

Ea njegov prijatelj.

Zdravstvene stvari.

O koleri.

Spisal dr. Ferdinand Rojic, zdravnik v Gorici tikoma zlatega angela, angelo d'oro.

(Konec.)

Ako se je kolera lotila človeka tedaj je treba, dokler zdravnik ne pride, tako le z njim ravnati:

1. Soba, kjer bolnik leži, naj bo zračna, t. j. če le mogoče prostorna, velika in z več okni, zato da čist zrak lažje prihaja.

Ako je poleti in vročina, tedaj naj bo eno okno, ali če jih je več, na tisti strazi ali steni zidu, tudi več odprtih; pa to mora imeti tako lego z durmi sobnimi, ktere se morajo vedno zapirati, da prepil, ki vleče od okna ali oken k durim, ne gre čez bolnikovo posteljo. Prepil je sploh že zdravemu človeku škodljiv, toliko več pa bolniku.

2. Bolnik v postelji naj bo toplo odet, in treba ga je še ogrevati, kakor navedem pozneje.

3. Za pijačo, ker ga silno žeja, je najboljša voda od kuhanega ječmena ali rajža, in naj ne pije po mnogo na enkrat, ker več ko pije, prej in več meče iz sebe. Vmes mu je treba siliti mesne juhe, samo ali z enim jajčim rumenjkom in od časa do časa tudi po nekoliko dobrega vina samega, ne z vodo pomešanega. Ako se vidi, da mu moči hitro vpadajo, ginejo, tedaj mu je treba večkrat dati: en jajčji rumenjak s tremi ali štirimi žlicami mleka in nekoliko sladkorja, cukra, tolcenega, kar se vse v kup stepe; ali pa en jajčji rumenjak s tremi žlicami dobre mesne juhe in z eno žlico pikolita; ali en jajčji rumenjak s tremi žlicami močne črne kave in eno žlico pikolita v kup stepen. To vse zato, da se bolnik ohrani kolikor mogoče pri moči.

Proti krču pa, tudi proti najhujšemu v koleri, je sledeče gotovo zdravilo:

1. Bolnik je v postelji dobro odet z odujo in obklada se z ogretim navadnim peskom, ki se nasuje v zavezane žakličce, podobne dolgim ženskim nogovicom, se ve da pesek ne sme biti preveč gorak, vroč, ker bi se drugače bolnik oparil; tak mora biti, da je prijetno topel. Takih žakličcev ali vrečic mora biti toliko, da v tem ko je bolnik uže ves z njimi obložen, jih še imamo kakih šest ali osem drugih pripravljenih z novo ogretim peskom, in denimo jih hitro tje, kjer se je kak žaklič pri bolniku uže ohladil. To opazi bolnik sam precej, ker komaj se nekoliko ohladi kak žaklič pri njem, ga hitro zgrabi na dotičnem mestu krč, da bolnik zajeci in zviže obraz. — Žakličti ne smejo biti popolnem napolnjeni s peskom, zato da se laže obležejo okoli bolnikovih udov.

2. Bolnik se mora zmirom, neprestano, mazati po celem telesu z raztopljeno mastjo, neslano in ne žaltavo, lojem ali oljem. To mora biti nekoliko sogreto in sicer toliko, da človek, ki maže in omenjeno mazilo zato vlije na svoj dlan, to lahko drži dalje časa na svojem dlanu in se ne opari. Ako bi njega peklo, ne sme bolnika mazati, dokler se ni mazilo, kakor navedeno, primerno ohladilo. — Pri tem mazanju je treba bolnika tudi z roko, s katero se maže in ko se maže, nekoliko pritiskati t. j. skušati skrčeno meso z lahkim pritiskanjem in mazanjem kakor da bi ga hoteli omečavati.

Dalje, ko se vse to dela t. j. z žakličci z gorkim peskom bolnik neprestano obklada in maže z gorko mastjo neprestano v postelji pod odejo, moraš paziti, kadar gre z roko z žakličcem ali z mastjo pod odejo k bolniku, da odeja le prav lahko in počasi prizdigues, in le kolikor je potreba, da deneš roko-noter, ker, če ne se ondi naredi, veter ki na dotičnem mestu precej krč provzroči bolniku.

Za vse to delo je treba osem oseb in sicer: ene, da greje v kotlu pesek na suhem na ognji; druge, da polni in zavezuje žakličce; tretje, da nosi žakličce gorke k bolniku in ohlajene od njega spet k ognju odnaša; štirih, da bolnika neprestano z gorkimi žakličci obkladajo in ohlajene z gorkimi nadomestujejo in z mastjo mažejo, in ene, da mast v ponovi topi in greje.

Po taki poti se dá ukrotiti v 2 ali 3 urah tudi najhujši krč v koleri, ako so delavci pridni, in ako vestno delajo. Se ve da se mora tudi kasneje skrbeti, da je bolnik vedno gorek in topel pod odejo, če ne, se krč vrne. Kakor je razvidno, je pri tem treba dosti truda, in tudi postelja, odeja se bol ali manj pokazi; pa ali ni eno človeško življenje veliko več vredno, kot vse to?

Toliko morejo v koleri prosti ljudje storiti pri bolniku, dokler zdravnik ne pride, in če so vse to storili, mora se reči, da so mnogo storili, in da so hvale vredni.

Listnica uredništva. Prosimo čč. gg. dopisnike, da blagovoljno potrpe z nami do prih. št., ko smo preobloženi s starim.

Poslanica.*)

V dopisu „s Krasa“ v Soči št. 2. t. l. zaletava se dotični dopisnik gledé slovenskega uradovanja v Komenskej davkariji tudi proti mojej osobi.—

Ker pa jas uradno poslujoč pri enakih v omejenjej „Soči“ popisanih zadevah nikoli ničesa popraviti nisem imel, dasi mi je ljubo bilo, ka je gosp. R — k slovenskemu občinstvu v njegovem jeziku dopisaval (pa ne skoz **) davkarja; učite se sami preprij slovnice, zato jas oduramam vso odgovornost od sebe gledé slovnične pravilnosti ali nepravilnosti v sestavi slov. uradnih dopisov, a dostavljam ob enem, da s tacimi napadi i javljenji noben uradnik za slovensko uradovanje navduševal se ne bode.

Pulj, 30. januarja 1881.

J. REBULLA.

*) Ne za obliko ne za vsebino ni pod tem naslovom uradništvu odgovorno.

**) „Poslanica“ ne pripoznava da je „skoz“ v onem dopisu samo sarkazem. Ur.

Dunajska borza.

	3 februarija
Enotni drž. dolg v bankovcih	72 gl. 80 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73 " 90 "
Zlata renta	88 " 75 "
1860 drž. posojilo	129 " 50 "
Akcije narodne banke	819 " 90 "
Kreditne akcije	282 " 90 "
London	118 " 70 "
Srebro	— " — "
Napol.	9 " 88 "
C. kr. cekini	5 " 53 "
Državne marke	57 " 95 "

Tržno poročilo.

V Gorici 4. febr.

Dolgo časa je uže preteklo, odkar ni „Soča“ prinesla nikake vesti o goriški trgovini. Krivda pa je, kakor pravijo, na tukajšnjih domačih trgovcih, da ne privoščijo našemu listu niti cenika o prodaji raznega blaga. Odsehodob bo pa vsaka druga številka našega lista prinašala vestno vse spremembe v trgovini ter poročala po možnosti tudi kaj o tržaškem trgu. Vsaj tako nam je obljubil pošten rodoljub ter za danes te le cene za objavo poslal.

Kolonijali. Kava moka 100 kg. gl. 138—155, Ceylon gl. 142—154, Portoriko gl. 130—144; Malabar gl. 117—121; St. Domingo gl. 110—118; Rijo fin gl. 107—110; srednji gl. 94—102; sladkor fin gl. 48—49; Melis gl. 44—45; tolčen gl. 43—43.50.

Sadje. Rožiči gl. 13—16; mandelji gl. 110—112; grozdje suho (uva passa) gld. 31—39; sultanina gld. 44—48.

Mast, sir in olje. Maslo gl. 91—98; ameriška mast gl. 73—75; domača slanina gl. 72—74. ameriška gld. 70—71; pijačentinski sir star gld. 140—180; pekorin gl. 1330—132; bovški star gld. 96—98; letošnji gld. 64—66; olivno najčineje olje gl. 72—76; srednje gl. 64—66; nižje vrste gl. 56—58; Corfu gl. 49—50; Raguza gl. 42; istrijsko gl. 42; Petrolej v sodčih gl. 18.50; v zabojih gl. 21.50—22.

Žito, moka in riž. Pšenica hekt. (100 litrov) gl. 9.25—9.50—; sirk gl. 5.—5.50 (star mirnik 31 litrov je od gl. 1.60—180; 100 kg. od gl. 7—7.50); ječmen cel gl. 4—5, pehan gl. 9.—10.; oves po kakovosti in čistosti gl. 3.20—4 (star mirnik gl. 1.30—1.40); fižol po raznosti gl. 9—13 hkt.; Riž 100 kg. gl. 16 do 25 najčineji (brilantni).

Moka iz Ritterjevih mlinov: št. I gold. 21.60; II gl. 20.90; III gl. 19.50.—; IV. gl. 18.50; V gl. 15.90; VI gl. 11.20 se žakljem; otrobi debeli gl. 6.60; drobni gl. 4.50, pr. 100 kg.

Špirit in vino. Domače žganje hek. gl. 55—80; zunanje po gl. 40—70; špirit rafiniran gld. 40—45; vino furlansko črno gl. 23—32; belo gld. 25—29; uvažena vina kakor kranjsko (dolenjsko), štajersko, ogersko, dalmatinsko, istrijsko itd. dobivajo se po različnih cenah in po kakovosti.

Sicer se je pa dosedaj le malo zunanjih vin še uvozilo v Gorico; prihodnjič naznanimo i teh različne cene per 100 litrov.

Seno in slama se prodaja od gl. 1.20 do 1.40 za 56 kil. (star cent.).

Krompir se plačuje na debelo po gld. 2.50 do 3.50. pr. 100 kil.

Prostovoljna dražba

bo 16. t. m. v Šempasu po umrlih zakonskih Panian na razno mobilije, perilo, drugo pohištvo in kmečko orodje. Oni, ki hočejo kaj po ceni kupiti, naj se obilno udeležé. Prej in poslej se imenovano premoženje razproda brez dražbe. O tem se izvé več v Hilarijanski tiskarni v Gorici.

Ant. Gregorič

„Via Ascoli“ (v Getu) šte. 13. od znotraj — v Gorici

sprejema vsako mizarško in tapecirsko delo ter garantuje, da bode dobro in trajno izvršeno.

Priporoča ob enem svojo bogato zalogo hišne oprave (mobilij) tapecirskega blaga in zreal po prav spodobnih cenah.

Bergerjevo medicinsko MILO IZ SMOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim vspedom proti vsakovrstni nečistosti na polti,

osebno proti kroničnim in luskastim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu, ozebljini, potenja nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistostij na polti, zoper hraste na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetsko milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi:

Bergerjevo glicerina. milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino perfumano.

Cena za komad vsake vrste 35 kr. s brošuro vred. Glavni razpošiljavce: lekarnar G. Hell v Opavu. Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofoletti (Zanetti) in A. Pontoni.

Velika zaloga

Spirita, žganja in drugih pijač

pri

Avgustu Kovačiču

po domače pri Lipčarju

v Solkanu.

Br. 53/B. S. R.

Natječaj.

Na novo otvorenoj redovitoj mješanoj pučkoj učivni sa hrvatskim učevnim jezikom u mjestu Sv. Mateju Kastavske občine je za popuniti sistemizirano učiteljsko mjesto III. vrsti.

Sa ovim mjestom skopčani su dohodci ustanovljeni zemaljskim zakonom 3. novembra 1874 i 10. decembra 1878.

Natjecatelji za ovo mjesto imaju ovamo priposlati njihove redovito podkriepljene molbe u 14 dana, odkad bude ovaj natječaj u „Osservatore Triestino“ razglašen.

C. K. Kotarsko školsko vjeće
Volosko, 1. febr. 1881.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celej Evropi, zadele so tudi Svico; valed teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najčinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Valed neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male vsote, katere je pri vsakej baži ur zuznamovana, s katero je plačana le pridejna zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najčinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, ter garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzamemo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere so pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z omaliranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder uhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinah, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15, zdaj le gl. 5.80.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c.k. denarnega usada, tekoče na 14 rubinih, elektro-galvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenutok regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 13.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrnega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutok repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da ni treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40 zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 budnih ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalneji mizi, preje gld. 12, zdaj le 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenutok regulovane. Ipe in impozantne. Ker je taka ura po minulih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker so s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15.75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala vsota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,

Wien, Rothenthurmstrasse N.ro 9.

Ure po ceni

1 pozlačena ura z verižico 2.50 gl.
1 mobilna ura na valje (s cilindrom) " 5.— "
1 ura na sidro (ankorca) " 6.50 "
1 sreberna ura remontoir " 12.— "
1 zlata ura za gospé od 18 gl. do 22 gld.
POROŠTVO 5 LET.

Uhren-Ausverkauf der Uhrenfabrik

von

PH. FROMM,

Wien, I. Rothenthurmstrasse N. 9.